

Kertomus kolmen kiviröykkiöhaudan tutkimisesta Porin mlk:n Tuorsniemessä 20. 6. - 28. 6. 1960.

Porin maalaiskunnan Tuorsniemen kylässä on Sjögrenin ja Vainio-Mattilan metsäsaroilla lähekkäin kolme hiihenkiuasta. Ne sijaitsevat Peräpellonmäki-nimisellä metsäisellä kalliolla, suunnilleen 100 metrin päässä peltoaukeasta etelään. Metsä kohoaa peltoaukeasta hyvin jyrkkänä rinteenä, kysymyksessä on luultavasti diabaasikallio, joka, kuten diabaasikalliot yleensä, on toiselta puolen jyrkkä, toiselta, metsän puolelta jokseenkin tasainen. Rauniot ovat siten pronssikautiseen tapaan "näköalapaikalla", joskin tiheä metsä estää peltoaukealle näkemästä. Ville Luhon mukaan (Luho, Porin verkkolöytö, SM 1954) ko. rauniot ovat suunnilleen 8 saseenin korkeudella. Kuten Luhon edellä mainitusta kirjoituksesta selviää, kuuluisan Porin verkon löytöpaikka on raunioiden lähellä, mistä syystä Satakunnan Museo otti raunioiden tutkimisen kaivausohjelmaansa saaden siihen luvan Muinaistieteelliseltä toimikunnalta. Kaivaukset suoritettiin 20. 6. - 28. 6. 1960 apulaisenani taiteilija Seppo Huovinen, joka huolehti raunioiden kartoituksesta.

Hautaraunio 1. = n:o 4 Aarne Kopiston inventointiluettelossa, jonka jäljennös on Satakunnan Museon topografisessa arkistossa. Halkaisija etelä-pohjoissuunnassa 6,8 m, länsi-itäsuunnassa samoin 6,8 m. Raunio oli pyöreä, reunoilta sammaltunut. Korkeus 80 cm. Raunion keskelle oli kaivettu miehenmittainen kapea syvennyt, joka suuntautui lounaasta koilliseen: olisiko kysymyksessä puuarkun jättämä jälki? Syvennyksen lounaispäässä oli muutamia pieniä laattakiviä, joita ei voitane pitää kuitenkaan paasiarkun jäännöksinä. Raunio oli koottu pääasiassa hiekkakivistä, pääasiassa pyöreistä mukuloista, osaksi myös laattakivistä. Enin osa kivistä ^{oli} päänkokoisia tai pienempiä. Rauniossa ei voinut havaita mitään säännöllistä rakennetta, lukuunottamatta raunion säännöllistä muotoa. Raunio oli löydötön, eikä myöskään havaittu poltettuja luita. Useassa kohdassa havaittiin kivien väissä hiiltä, joka kuitenkin lienee pinnasta varissutta. Kun raunio oli pohjia myöten tutkittu, niin että pohjakivetkin väännettiin paikoiltaan, se kasattiin entiselleen. Ks. rauniosta tehtyä karttaa poikkileikkausineen. Kaivauskuvat 1 ja 5.

Hautaraunio 2, = Kopiston luettelo, röykkiö n:o 5. Kuten yleiskartasta ilmenee, raunio 2 sijaitsee rauniosta 1 n. 8 m itään. Halkaisija länsi-itäsuunnassa 6,7 m, pohjois-eteläsuunnassa 7,15 m. Suurin korkeus 85 cm. Raunio oli muodoltaan lähes pyöreä. Sen keskellä oli lou-

nais-koillissuunnassa n. 3m x 2,4m laaja epämuotoinen laskeuma, kenties haudanryöstäjien kaivama kuoppa. Raunio oli koottu päänkokoisista ja hiukan suuremmistakin kivistä, enimmäkseen heikkakiven- ja diabaasinmukuloista. Alimman kivikerroksen alta lienee ennen haudan rakentamista poistettu ylin roskakerros eli kontu. Kiukaassa ei havaittu mitään sisäistä säännöllistä struktuuria. Pohjalla näkyi paikoitellen ilmeisestikin pinnalta varissutta hiiltä. Poltettuja luita ei havaittu, ja kiuas oli muutoinkin löydötön. Ruumishauta? Purkamisen jälkeen röykkiö kasattiin entiselleen. Ks. rauniosta piirrettyä karttaa ja profiilileikkauskuvia sekä kaivauskuvia 6-13.

Hautaraunio 3, = Kopiston luettelon röykkiö n:o 3. Raunio sijaitsi rauniosta 1 83,6 m:n päässä (keskipisteistä mitattuina) kaakkoon, harvan-
Raunio halkaisija pohjois-läntesuunnassa oli
puoleisessa mäntymetsässä. *8,6 m.* ~~Suurin korkeus~~ Suurin korkeus 75 cm. Raunio pohja oli pyöreä. Keskelle rauniota oli kaivettu lähes pohjaan ulottuva kuoppa; hauta ^{oli} ilmeisesti ryöstetty. Reunoilta sammaltunut raunio oli rakennettu huomattavasti järeämmistä kivistä kuin kaksi edellä mainittua, kuten myös kaivauskuvista käy selville. Rauniossa ei havaittu mitään rakennelmia, siinä ei ollut poltettuja luita eikä hauta-antimia. Melkein koko pohjan alalla, varsinkin länsipuliskossa, oli runsaasti hiiltä, kenties jälkiä puhdistustulesta. Kun raunio oli pohjia myöten tutkittu, se rakennettiin entiselleen. Ruumishauta? Ks. Röykkiöstä piirrettyä karttaa ja profiilia sekä kaivauskuvia 14-27.

Edellä mainituista raunioista n:ot 1-2 sijaitsevan Sjögrenin metsäsaralla, n:o 3 Vainio-Mattilan metsäsaralla.

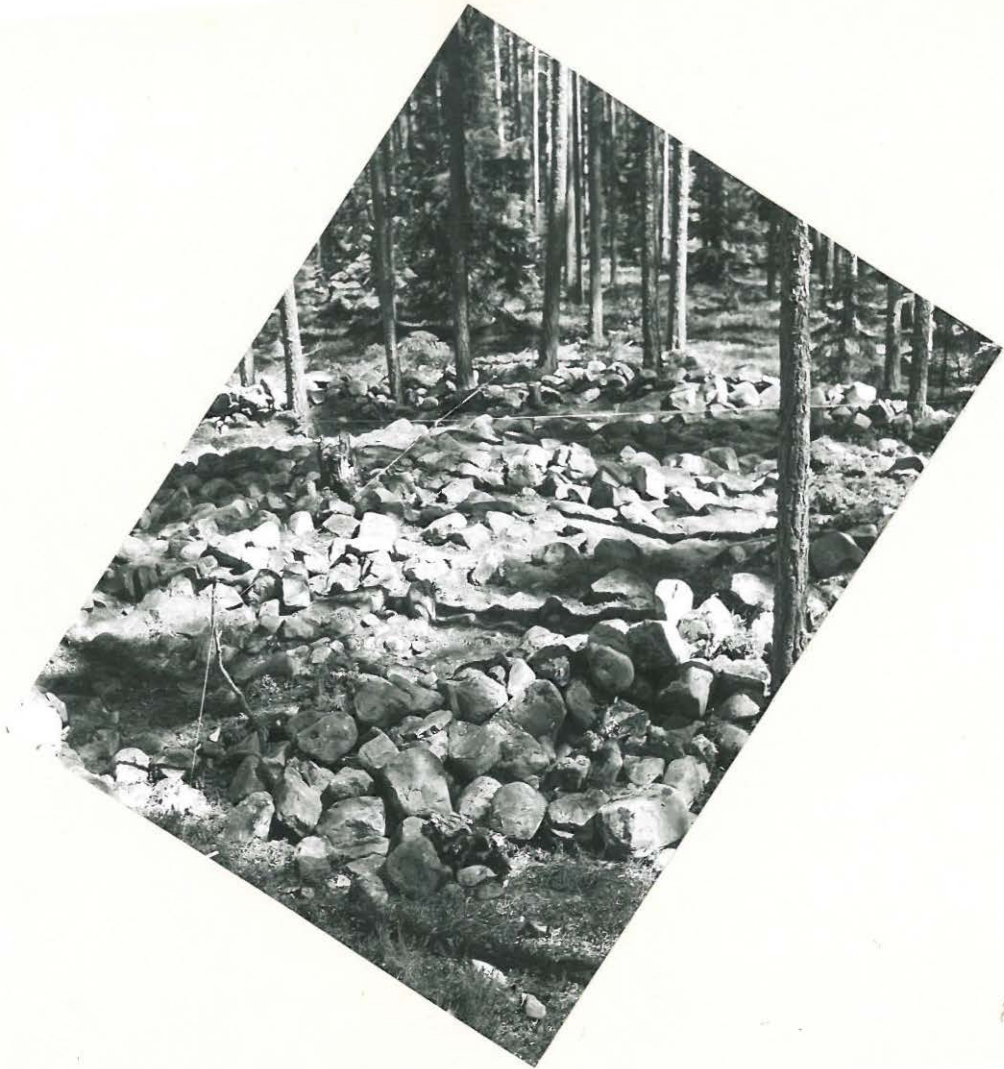
Kaivaus suoritettiin Satakunnan Museon varoilla.

Kaivauskertomukseen liittyy 4 karttaa sekä 20 kaivauskuvaa. *Kartat ja osa*
NEG. N:o: 3946 - 3973 *kuvista puuttuvat*
(4.9.2013 S.B.)

Porissa helmikuun 2. päivänä 1962.

Unto Salo
Unto Salo

Satakunnan Museon johtaja

K.M.

Satakunnan Museo

3966

Foto:

Seppo Huovinen-60

Hautauskiviä 3:n pohjakiiveystä.

U. Salon kaivaus 1960.

Porin mlk.

Tuorsniemi

Peräpellonmäki

Päiväkinnän metsä

sakka.

KM.

Satakunnan Museo

3972

Foto:

U. Salo 1960

Hautausmaahan 3 pohjia myöten tutkittuna.

U. Salon kaivaus 1960

Porin mlk.

Tuoresniemi

Penäpellonmäki
Päivörinta (Vaino-
Matti'lan metsä)

KM

Satakunnan Museo

Foto: Unto Salo -60

Hautaröykkiö n:o 3 osaksi tutkittuna.

Kuva 10/Unto Salon kaivaus 1960.

Pori mlk.

Tuorsniemi

Peräpellonmäki

Vainio-Mattilan
metsä.

DORIN MLK. TUORSNIEMI, PERÄPELLONMÄKI
SJÖGRÉNIN METSÄ.

HAUTARAUNIO 1 DUHDISTET-
TUNA, ENNEN KAIVAUSTA.
KUVA 1 UNTO SALON KAI-
VAUS V. 1960. SATAK. MUS.
NEG. 3946. VK. U. SALO
←

HAUTARAUNIO 1. 2 SEKTORI-
A PURETTU. KAIVAUSKUVA
4 U. SALON KAIVAUS V. 1960.
SATAK. MUS. NEG. N° 3949
VK. U. SALO →

HAUTARAUNIO 2 ENNEN
PURKMISTA JA PALJASTAMIS-
TA. KAIVAUSKUVA 6 U. SA-
LON KAIVAUS 1960. SATAK.
MUS. NEG N° 3951.
VK. U. SALO.

PORIN MLK. TUORSNIEMI, PERÄDELLONMÄKI
SJÖGRÉNIN METSÄ.

HAUTA 2 KAIVAUKSEN
JÄLKEEN ENTISTETTYNÄ
KUVA 13 U.SALON KAI-
VAUS 1960. SATAK.
MUS. NEG 3959

VK. S. HUOVINEN.

RÖYKKIÖ 3 ENNEN
KAIVAUKSIA. KAIV. KUVA
14. SATAK. MUS. NEG
3960

VK. U. SALO

